

Obsah

Predhovor	1
Iba pár slov k druhému vydaniu našej „Anatómie“	2
1. Úvod a základné pojmy	3
1.1 Definícia predmetu „anatómia“	3
1.2 Anatomické názvoslovie	5
Ako správne používať latinské výrazy v slovenskej vete?	11
1.3 Základné anatomické názvy, roviny a smery	12
1.3.1 Názvy niektorých hlavných častí tela	12
1.3.2 Anatomické roviny	13
1.3.3 Označenie smeru a polohy na hlave a na trupe	13
1.3.4 Označenie smeru a polohy na končatinách	14
1.3.5 Orientačné čiary na trupe	15
1.3.6 Názvy na označenie pohybov tela a končatín	17
1.3.7 Skratky	18
Literatúra	18
2. Ako sa učiť (a naučiť) anatómiu?	19
2.1 Ako začať?	19
2.2 Niekoľko rád pred začiatkom prvého semestra	20
2.3 Začíname študovať	20
Literatúra	21
3. Systema skeletale (sústava kostry)	23
3.1 Všeobecná osteológia	24
3.1.1 Tvar kostí	24
3.1.2 Stavba kostí	24
3.1.3 Povrch kostí	25
3.1.4 Vývoj a rast kostí	25
3.1.5 Cievny a nervový systém kostí	25
3.2 Skeleton (kostra)	26
3.2.1 Skeleton axiale (osová kostra)	26
3.2.1.1 Columna vertebralis (chrbtica)	26
Základné morfológické znaky stavca	27
Vertebrae cervicales (krčné stavce)	28
Vertebrae thoracicae (hrudníkové stavce)	30
Vertebrae lumbales (driekové stavce)	31

	Os sacrum (križová kosť)	32
	Os coccygis (coccyx, kostrč)	34
	Zakrivenia chrbtice	35
3.2.1.2	Skeleton thoracis (kostra hrudníka)	36
	Costae (rebrá)	37
	Sternum (mostík)	40
	Hrudník ako celok	42
3.2.1.3	Ossa cranii (kosti lebky)	42
	Neurocranium (mozgová časť lebky)	43
	Os occipitale (záhlavná kosť)	43
	Os sphenoidale (klinová kosť)	45
	Os ethmoidale (čuchová kosť)	49
	Concha nasalis inferior (dolná nosová mušľa)	50
	Os temporale (spánková kosť)	51
	Os frontale (čelová kosť)	59
	Os parietale (temenná kosť)	61
	Os lacrimale (slzná kosť)	63
	Os nasale (nosová kosť)	63
	Vomer (čerieslo)	63
	Viscerocranium (tvárová časť lebky)	64
	Maxilla (čelúšť)	64
	Os palatinum (podnebná kosť)	66
	Os zygomaticum (jarmová kosť)	67
	Mandibula (sánka)	68
	Os hyoideum (jazylka)	70
	Ossicula auditus (ossicula auditiva, sluchové kostičky)	70
	Lebka ako celok	70
	Calvaria (calva, lebečná klenba, črep)	71
	Basis cranii interna (vnútorná lebečná spodina)	73
	Basis cranii externa (vonkajšia lebečná spodina)	79
	Orbita (očnica)	81
	Cavitas nasalis ossea (kostená nosová dutina)	83
	Fossa temporalis (spánková jama)	84
	Fossa infratemporalis (podspánková jama)	85
	Fossa pterygopalatina (krídlovopodnebná jama)	85
	Palatum osseum (kostené podnebie)	86
	Základné kranio-metrické body na lebke	86
	Pohlavné rozdiely na lebke	87
	Cranium neonati (lebka novorodenca)	89
	Fonticuli cranii (lupienky lebky)	89
3.2.2	Skeleton appendiculare (kostra končatín)	91
3.2.2.1	Ossa membri superioris (kosti hornej končatiny)	91
	Cingulum membri superioris (cingulum pectorale, pletenec hornej končatiny)	91
	Clavicula (kľúčna kosť)	91
	Scapula (lopatka)	92
	Ossa partis liberae membri superioris (kosti voľnej hornej končatiny)	95
	Humerus, ramenná kosť	95
	Ossa antebrachii (kosti predlaktia)	97
	Radius (vretenná kosť)	97
	Ulna (laktťová kosť)	98
	Ossa manus (kosti ruky)	99
	Ossa carpi (ossa carpalia, kosti zápästia)	99
	Os scaphoideum (člnkovitá kosť)	100
	Os lunatum (mesiačikovitá kosť)	101
	Os triquetrum (trojhranná kosť)	101
	Os pisiforme (hráškovitá kosť)	101
	Os trapezium (lichobežníková kosť)	101
	Os trapezoideum (lichobežníkovitá kosť)	101
	Os capitatum (hlavičkatá kosť)	101

Os hamatum (háková kosť)	101
Sulcus carpi (brázda zápästia)	101
Ossa metacarpi (ossa metacarpalia, záprstné kosti)	102
Ossa digitorum manus (kosti prstov ruky)	103
Ossa sesamoidea manus (sezamské kosti ruky)	103
3.2.2.2 Ossa membri inferioris (kosti dolnej končatiny)	103
Cingulum membri inferioris (cingulum pelvicum, pletenec dolnej končatiny) ..	104
Os coxae (panvová kosť)	104
Os ilium (bedrová kosť)	105
Os pubis (lonová kosť)	105
Os ischii (sedacia kosť)	105
Pelvis (panva)	109
Panva ako celok	109
Roviny a rozmery malej panvy	109
Vonkajšie rozmery panvy	110
Inclinatio pelvis, sklon panvy	111
Pohlavné rozdiely panvy	111
Ossa partis liberae membri inferioris (kosti voľnej dolnej končatiny)	112
Femur (stehnová kosť)	112
Patella (jabĺčko)	115
Ossa cruris (kosti predkolenia)	116
Tibia (píšťala)	116
Fibula (ihlica)	117
Ossa pedis (kosti nohy)	120
Ossa tarsi (ossa tarsalia, kosti priehlavku)	120
Talus (členková kosť)	120
Calcaneus (päťová kosť)	120
Os naviculare (člnkovitá kosť)	121
Ossa cuneiformia (klinovité kosti)	122
Os cuboideum (kockovitá kosť)	124
Ossa metatarsi (ossa metatarsalia, kosti predpriehlavku)	124
Ossa digitorum pedis (kosti prstov nohy)	125
Ossa sesamoidea pedis	126
4. Juncturae ossium (spojenia kostí)	127
4.1 Synarthrosis	127
4.1.1 Juncturae fibrosae	127
4.1.2 Juncturae cartilagineae	129
4.1.3 Juncturae osseae	129
4.2 Junctura synovialis (articulatio, diarthrosis)	129
4.2.1 Delenie kĺbov	132
4.3 Špeciálna artrológia	134
4.3.1 Kĺby lebky	135
Articulatio temporomandibularis (spánkovosánkový kĺb)	135
4.3.2 Spojenia chrbtice	137
Disci intervertebrales (medzistavcové platničky)	137
Ligamentá chrbtice	138
Articulationes zygapophysiales (intervertebrales)	139
Articulatio sacrococcygea (krížovo-kostrčový kĺb)	140
Pohyby chrbtice a svaly pôsobiace pri týchto pohyboch	140
4.3.3 Kraniovertebrálne spojenia	142
Articulatio atlantooccipitalis	142
Articulatio atlantoaxialis mediana	142
Articulationes atlantoaxiales laterales	143
4.3.4 Spojenia hrudníka	144
Spojenia sterna	144
Articulationes sternocostales (chondrocostales)	145
Articulationes interchondrales	145
Articulationes costochondrales	146

Articulationes costovertebrales	146
Articulationes capitum costarum	146
Articulationes costotransversariae	146
4.3.5 Juncturae membri superioris (spojenia hornej končatiny)	148
Juncturae cinguli membri superioris (cinguli pectoralis; spojenia pletenca hornej končatiny)	148
Articulatio sternoclavicularis (mostíkovokľúčny kĺb)	148
Articulatio acromioclavicularis (nadpleckovokľúčny kĺb)	150
Juncturae membri superioris liberi (spojenia voľnej hornej končatiny)	151
Articulatio humeri (articulatio glenohumeralis, ramenný kĺb)	151
Articulatio cubiti (laktový kĺb)	153
Membrana interossea antebrachii (medzikostná blana predlaktia)	154
Articulatio radioulnaris distalis (vzdialenejší vretenolaktový kĺb)	154
Articulationes manus (kĺby ruky)	155
Articulatio radiocarpalis (vretennozápästný kĺb)	155
Articulatio mediocarpalis (strednozápästný kĺb)	155
Articulationes intercarpales (medzizápästné kĺby)	156
Articulatio ossis pisiformis (kĺb hráškovitej kosti)	157
Canalis carpi (kanál zápästia)	157
Articulationes carpometarpales (zápästnozápästné kĺby)	157
Articulationes intermetarpales (medzizápästné kĺby)	158
Articulationes metarpophalangeae (zápästnočlánkové kĺby)	158
Articulationes interphalangeae manus (medzičlánkové kĺby ruky)	159
4.3.6 Juncturae membri inferioris (spojenia dolnej končatiny)	159
Juncturae cinguli membri inferioris (cinguli pelvici; spojenia pletenca dolnej končatiny) ..	159
Articulatio sacroiliaca (krížovobedrový kĺb)	159
Symphysis pubica (lonová spona)	160
Juncturae membri inferioris liberi (spojenia voľnej dolnej končatiny)	163
Articulatio coxae (articulatio coxofemoralis, bedrový kĺb)	163
Articulatio genus (kolenný kĺb)	165
Articulatio tibiofibularis (píšťalovoihlicový kĺb)	171
Membrana interossea cruris (medzikostná blana predkolenia)	171
Syndesmosis tibiofibularis (píšťalovoihlicové väzivové spojenie)	171
Articulationes pedis (kĺby nohy)	172
Articulatio talocruralis, členkový kĺb	173
Articulatio subtalaris (articulatio talocalcanea, podčlenkový kĺb)	174
Articulatio talocalcaneonavicularis (členkovopätovočlnkový kĺb)	175
Articulatio calcaneocuboidea (päťovokockový kĺb)	175
Articulatio tarsi transversa (priechny kĺb priehlavku)	176
Articulatio cuneonavicularis (klinovočlnkový kĺb)	177
Articulationes tarsometatarsales (priehlavkovopredpriehlavkové kĺby)	177
Articulationes intermetatarsales (medzipriehlavkové kĺby)	178
Articulationes metatarsophalangeae (predpriehlavkovočlánkové kĺby)	178
Articulationes interphalangeae pedis (medzičlánkové kĺby nohy)	179
Klenba nohy	179
5. Systema musculare (svalová sústava)	181
5.1 Všeobecná myológia	185
5.1.1 Stavba kostrového svalu	186
Cievne zásobenie svalu	187
Inervácia svalu	187
5.1.2 Anatomické delenie svalov	188
5.1.3 Pomocné zariadenia svalov	190
Fascie	190
Vaginae tendinum (šľachové pošvy)	190
Bursae mucosae	190
5.1.4 Práca svalov, funkcia kostrového svalstva	190
Kontrakcia svalu	190
Funkcia kostrového svalstva	191

5.2	Špeciálna myológia	191
5.2.1	Musculi capitis (svaly hlavy)	191
5.2.1.1	Mm. faciei (svaly tváre, mimické svaly)	191
	Svaly lebečnej klenby	192
	M. occipitofrontalis	192
	M. temporoparietalis	192
	Svaly očnej štrbiny	192
	M. orbicularis oculi	192
	M. corrugator supercilii	192
	M. depressor supercilii	192
	M. procerus	192
	Svaly nosa	192
	M. nasalis	192
	M. depressor septi nasi	192
	Svaly ústnej štrbiny	192
	M. orbicularis oris	193
	M. mentalis	194
	M. depressor labii inferioris	194
	M. depressor anguli oris	195
	M. transversus menti	195
	M. risorius	195
	M. zygomaticus major	195
	M. zygomaticus minor	195
	M. levator anguli oris	195
	M. levator labii superioris	195
	M. levator labii superioris alaequae nasi	195
	M. buccinator	195
5.2.1.2	Mm. masticatorii (žuvacie svaly)	195
	M. temporalis	195
	M. masseter	195
	M. pterygoideus medialis	196
	M. pterygoideus lateralis	196
5.2.1.3	Prehľad cievneho zásobenia svalov hlavy	196
	Mimické svaly	196
	Žuvacie svaly	197
5.2.1.4	Fascie hlavy	197
5.2.2	Musculi colli (svaly krku)	198
	Platysma	198
	M. sternocleidomastoideus	198
	Mm. suprahyoidei	198
	Mm. infrahyoidei	198
	Mm. scaleni	199
	Mm. praevertebrales	200
	Mm. suboccipitales	201
5.2.2.1	Prehľad cievneho zásobenia svalov krku	203
5.2.2.2	Fascie krku	203
	Fascia colli superficialis	203
	Fascia colli media (lamina praetrachealis fasciae cervicalis)	204
	Fascia colli profunda (lamina praevertebralis fasciae cervicalis)	204
5.2.2.3	Niektoré dôležité topografické priestory na krku	205
	Trigonum caroticum	205
	Trigonum submandibulare	205
	Fossa retromandibularis	206
	Trigonum colli laterale	206
	Trigonum suboccipitale (trigonum arteriae vertebralis)	206
5.2.3	Musculi trunci (svaly trupu)	206
5.2.3.1	Mm. dorsi (svaly chrbta)	206
	1. vrstva svalov chrbta (povrchové svaly chrbta)	207
	M. trapezius	207

	M. latissimus dorsi	209
2.	vrstva svalov chrbta	209
	M. levator scapulae	209
	M. rhomboideus minor	209
	M. rhomboideus major	209
3.	vrstva svalov chrbta	209
	M. serratus posterior superior	209
	M. serratus posterior inferior	209
	Mm. intertransversarii anteriores cervicis	209
	Mm. intertransversarii posteriores laterales cervicis	209
	Mm. intertransversarii laterales lumborum	209
4.	vrstva svalov chrbta – muscoli dorsi proprii	209
	M. erector spinae	209
	Mm. spinotransversales	213
	Mm. transversospinales	213
	Prehľad cievneho zásobenia svalov chrbta	215
	Fascia thoracolumbalis	215
5.2.3.2	Mm. thoracis (svaly hrudníka)	215
	Torakohumerálne svaly	215
	M. pectoralis major	215
	M. pectoralis minor	215
	M. serratus anterior	215
	M. subclavius	216
	Autochtónne svaly hrudníka	216
	Mm. intercostales externi	216
	Mm. intercostales interni	216
	Mm. intercostales intimi	217
	Mm. subcostales	217
	M. transversus thoracis	217
	Mm. levatores costarum	217
	Diaphragma (bránica)	218
	Prehľad cievneho zásobenia svalov hrudníka	219
	Spatium intercostale (medzirebrový priestor)	220
	Fascie hrudníka	220
5.2.3.3	Mm. abdominis (svaly brucha)	220
	M. rectus abdominis	220
	M. pyramidalis	220
	M. obliquus externus abdominis	220
	M. obliquus internus abdominis	221
	M. transversus abdominis	222
	M. quadratus lumborum	222
	Vagina muscoli recti abdominis (pošva priameho brušného svalu)	223
	Linea alba	223
	Prehľad cievneho zásobenia svalov brucha	224
	Fascie brušných svalov	225
	Canalis inguinalis (slabinový kanál)	225
	Vnútoraná plocha prednej brušnej steny	226
	Trigonum lumbale (Petiti)	226
5.2.3.4	Mm. pelvis (svaly panvovej uzávierky)	227
	M. levator ani	227
	M. coccygeus	228
	M. sphincter ani externus	228
	Fasciae pelvis	228
	Fossa ischioanalís (fossa ischioirectalis)	228
	Prehľad cievneho zásobenia svalov panvy	229
5.2.4	Musculi membri superioris (svaly hornej končatiny)	229
5.2.4.1	Mm. humeri (svaly pleca)	230
	M. deltoideus	230
	M. supraspinatus	230

M. infraspinatus	230
M. teres minor	230
M. teres major	231
M. subscapularis	232
5.2.4.2 Mm. brachii (svaly ramena)	232
Ventrálne svaly ramena	232
M. biceps brachii	232
M. coracobrachialis	233
M. brachialis	234
Dorzálne svaly ramena	234
M. triceps brachii	234
M. anconeus	234
M. articularis cubiti	234
5.2.4.3 Mm. antebrachii (svaly predlaktia)	234
Ventrálna skupina	234
M. palmaris longus	234
M. flexor carpi radialis	234
M. pronator teres	235
M. flexor carpi ulnaris	235
M. flexor digitorum superficialis	235
M. flexor digitorum profundus	235
M. flexor pollicis longus	236
M. pronator quadratus	236
Laterálna skupina	236
M. brachioradialis	236
M. extensor carpi radialis longus	237
M. extensor carpi radialis brevis	237
M. supinator	237
Dorzálna skupina	237
M. extensor digitorum	237
M. extensor digiti minimi	238
M. extensor carpi ulnaris	238
M. abductor pollicis longus	238
M. extensor pollicis brevis	238
M. extensor pollicis longus	238
M. extensor indicis	238
5.2.4.4 Mm. manus	239
Mm. thenaris (svaly palcovej podušky)	239
Mm. hypothenaris (svaly malíčkovej podušky)	239
Svaly strednej oblasti dlane	239
Musculi thenaris	239
M. abductor pollicis brevis	239
M. flexor pollicis brevis	239
M. opponens pollicis	239
M. adductor pollicis	239
Mm. hypothenaris	239
M. palmaris brevis	239
M. abductor digiti minimi	239
M. flexor digiti minimi brevis	239
M. opponens digiti minimi	239
Svaly strednej oblasti dlane	239
Mm. lumbricales	239
Mm. interossei palmares	240
Mm. interossei dorsales	241
5.2.4.5 Topografické priestory na hornej končatine	241
Foramen humerotricipitale (foramen quadrilaterum)	242
Foramen omotricipitale (foramen trilaterum)	242
Fossa axillaris (pazučová jama)	243
Sulcus bicipitalis medialis, sulcus bicipitalis lateralis	244

	Fossa cubitalis	244
	Foveola radialis	244
5.2.4.6	Fascie hornej končatiny	245
5.2.4.7	Vaginae tendinum membri superioris	247
5.2.4.8	Prehľad cievneho zásobenia svalov hornej končatiny	248
5.2.5	Musculi membri inferioris (svaly dolnej končatiny)	249
5.2.5.1	Mm. coxae (bedrové svaly)	249
	Ventrálna skupina bedrových svalov	249
	M. psoas major	249
	M. psoas minor	249
	M. iliacus	250
	Dorzálna skupina bedrových svalov	252
	Sedacie svaly	252
	M. gluteus maximus	252
	M. gluteus medius	252
	M. gluteus minimus	252
	M. tensor fasciae latae	252
	Tractus iliotibialis	252
	Pelvitrochanterické svaly	252
	M. piriformis	252
	M. gemellus superior	255
	M. obturatorius internus	255
	M. gemellus inferior	255
	M. quadratus femoris	255
5.2.5.2	Mm. femoris (svaly stehna)	255
	Ventrálna skupina svalov stehna (extenzory)	255
	M. sartorius	255
	M. quadriceps femoris	256
	Mediálna skupina svalov stehna (adduktory)	256
	M. pectineus	256
	M. gracilis	257
	M. adductor longus	257
	M. adductor magnus	257
	M. adductor brevis	257
	M. obturatorius externus	257
	Dorzálna skupina svalov stehna (flexory)	258
	M. biceps femoris	258
	M. semitendinosus	258
	M. semimembranosus	258
5.2.5.3	Mm. cruris (svaly predkolenia)	259
	Ventrálna skupina svalov predkolenia	259
	M. tibialis anterior	259
	M. extensor hallucis longus	259
	M. extensor digitorum longus	259
	Laterálna skupina svalov predkolenia	260
	M. fibularis (peroneus) longus	260
	M. fibularis (peroneus) brevis	260
	Dorzálna skupina svalov predkolenia	260
	M. triceps surae	260
	M. plantaris	261
	M. popliteus	262
	M. tibialis posterior	262
	M. flexor hallucis longus	263
	M. flexor digitorum longus	263
5.2.5.4	Mm. pedis (svaly nohy)	263
	Dorzálna skupina svalov nohy	264
	M. extensor hallucis brevis	264
	M. extensor digitorum brevis	264
	Plantárna skupina svalov nohy	264

Svaly palca	264
M. abductor hallucis	264
M. flexor hallucis brevis	264
M. adductor hallucis	264
Svaly malíčka	265
M. abductor digiti minimi	265
M. flexor digiti minimi brevis	265
M. opponens digiti minimi	265
Stredná skupina	265
M. flexor digitorum brevis	265
M. quadratus plantae	265
Mm. lumbricales	265
Mm. interossei plantares	267
Mm. interossei dorsales	267
5.2.5.5 Topografické priestory na dolnej končatine	268
Ventrálna strana končatiny	268
Hiatus subinguinalis	268
Trigonum femorale	268
Fossa iliopectinea	268
Canalis adductorius	268
Canalis retromalleolaris medialis	268
Dorzálna strana končatiny	269
Foramen suprapiriforme, foramen infrapiriforme	269
Fossa poplitea	269
5.2.5.6 Fascie dolnej končatiny	270
Fasciae pedis	270
5.2.5.7 Vaginae tendinum pedis	272
5.2.5.8 Prehľad cievneho zásobenia svalov dolnej končatiny	273
5.3 Prehľad svalov a ich funkcie v jednotlivých kĺboch	274
Articulatio temporomandibularis	274
Articulatio atlantooccipitalis	274
Articulatio atlantoaxialis	274
Chrbtica	274
Dýchanie (pohyby rebier a bránice)	274
Scapula	274
Articulatio humeri	274
Articulatio cubiti	274
Articulationes radioulnares	275
Articulatio radiocarpalis	275
Articulationes pollicis	275
Articulationes digitorum manus 2. – 5.	275
Articulatio coxae	275
Articulatio genus	275
Articulatio talocruralis	276
Articulationes tarsi (articulatio subtalaris, articulatio talocalcaneonavicularis)	276
Articulationes hallucis	276
Articulationes digitorum pedis 2. – 5.	276
Literatúra	276
6. Systema cardiovasculare (srdcovocievna sústava)	277
6.1 Cor (srdce)	277
6.1.1 Stručný prehľad vývoja srdca	277
Septum interatriale	279
Septum interventriculare	279
Septum aortico-pulmonale	279
Valvae atrioventriculares	280
Valvae semilunares	281
6.1.2 Poloha srdca v hrudníku	281
6.1.3 Vonkajší opis srdca	283

	Plochy srdca	283
	Okraje srdca	284
6.1.4	Dutiny srdca	284
6.1.4.1	Atrium dextrum	284
	Dutina pravej predsiene	284
6.1.4.2	Ventriculus dexter	285
	Ostium atrioventriculare dextrum	286
	Chordae tendineae	286
	Mm. papillares	287
	Ostium trunci pulmonalis	288
	Dutina pravej komory	288
6.1.4.3	Atrium sinistrum	288
6.1.4.4	Ventriculus sinister	289
	Ostium atrioventriculare sinistrum	289
	Dutina ľavej komory	290
	Mm. papillares	290
	Chordae tendineae	290
	Ostium aortae	291
	Septum interventriculare	291
6.1.5	Stavba steny srdca	292
6.1.5.1	Endocardium	292
	Srdcový skelet	292
	Srdcové chlopne	292
6.1.5.2	Myocardium	293
6.1.5.3	Epicardium	295
6.1.6	Pericardium	295
6.1.6.1	Pericardium fibrosum	295
6.1.6.2	Pericardium serosum	297
6.1.6.3	Cievy a nervy perikardu	298
	Tepny perikardu	298
	Žily perikardu	298
	Lymfatická drenáž perikardu	298
	Inervácia perikardu	298
6.1.7	Complexus stimulans cordis (systema conducente cordis)	298
6.1.7.1	Funkčná anatómia complexus stimulans cordis	299
6.1.7.2	Cievne zásobenie complexus stimulans cordis	299
6.1.8	Nervi cordis	301
6.1.8.1	Parasympatikové nervy	301
6.1.8.2	Sympatikové nervy	301
6.1.8.3	Senzitívne nervy	302
6.1.9	Vasa cordis	302
6.1.9.1	Arteriae cordis	302
	A. coronaria dextra	303
	A. coronaria sinistra	303
	Funkčná anatómia vencovitých tepien	304
	Kolaterálny obeh vencovitých tepien	305
	Variabilita vencovitých tepien	305
	Anastomózy vencovitých tepien	305
6.1.9.2	Venae cordis	305
	Sinus coronarius	305
6.1.9.3	Vasa lymphatica cordis	307
6.1.10	Činnosť srdca	308
6.1.11	Endokrinná funkcia srdca	309
6.1.12	Poloha srdca	309
6.1.13	Priemet srdca na stenu hrudníka	310
	Základné vyšetrenia srdca	310
	Fyzikálne vyšetrenie srdca	310
	Auskultácia srdcových chlopní	311
	Röntgenologické znázornenie srdca	311

Špeciálne vyšetrenia srdca	312
Angiokardiografické vyšetrenie srdca	312
Katetrizácia srdca	312
Elektrokardiografické vyšetrenie srdca (Ekg)	312
Počítačová tomografia (Computed tomography – CT)	313
Nukleárna magnetická rezonancia (NMR)	313
Echokardiografické vyšetrenie srdca	313
6.2 Systema vasorum sanguinis	313
6.2.1 Stavba cievnej steny	313
6.2.2 Charakteristické znaky ciev	314
Arteriae	314
Venae	314
Vasa capillaria	315
Anastomosis arteriovenosa	315
6.2.3 Názvy tepien a žíl	315
6.2.4 Circuitus sanguinis major et minor (veľký a malý krvný obeh)	316
Circuitus sanguinis minor (malý krvný obeh)	316
Circuitus sanguinis major (veľký krvný obeh)	316
Úloha krvného obehu v organizme	319
6.2.5 Krvný obeh plodu	319
6.2.6 Zmeny krvného obehu po narodení	319
6.2.7 Arteriae	320
6.2.7.1 Aorta	320
Pars ascendens aortae (aorta ascendens)	320
Arcus aortae	320
Truncus brachiocephalicus	321
A. carotis communis sinistra	321
A. subclavia sinistra	321
Anomálie oblúka srdcovnice	321
Variabilita vetiev oblúka srdcovnice	321
6.2.7.2 Arteriae capitis et colli	322
A. carotis communis (dextra et sinistra)	322
A. carotis externa	322
A. thyroidea superior	324
A. lingualis	324
A. facialis	326
A. occipitalis	326
A. auricularis posterior	327
A. pharyngea ascendens	328
A. temporalis superficialis	328
A. maxillaris	328
A. carotis interna	330
A. ophthalmica	331
6.2.7.3 Arteriae encephali	332
A. choroidea anterior	332
A. cerebri anterior	334
A. cerebri media	334
A. communicans posterior	336
A. cerebri posterior	336
A. subclavia	337
A. vertebralis	338
A. basilaris	339
A. thoracica interna	339
Truncus thyrocervicalis	340
Truncus costocervicalis	341
6.2.7.4 Arteriae membri superioris	341
A. axillaris	342
A. brachialis	343
Arteriae antebrachii et arteriae manus	345

	A. radialis	345
	A. ulnaris	348
6.2.7.5	Arteriae trunci corporis	350
	Pars thoracica aortae, aorta thoracica	350
	Pars abdominalis aortae, aorta abdominalis	353
	Povrchová anatómia aorta abdominalis	354
	Párové parietálne vetvy	354
	Párové viscerálne vetvy	354
	Nepárové parietálne vetvy	357
	Nepárové viscerálne vetvy	357
	A. iliaca communis (dextra et sinistra)	362
	A. iliaca interna	362
	Parietálne vetvy a. iliaca interna	362
	Viscerálne vetvy a. iliaca interna	363
6.2.7.6	Arteriae membri inferioris	365
	A. iliaca externa	365
	A. femoralis	367
	A. poplitea	369
	Arteriae cruris et pedis	370
	A. tibialis anterior	371
	A. dorsalis pedis	371
	A. tibialis posterior	373
6.2.8	Venae (žily)	373
6.2.8.1	Vena cava superior	375
	Poloha v. cava superior	375
6.2.8.2	Vena brachiocephalica dextra et sinistra	375
	V. thyroidea inferior	375
	V. vertebralis	376
	V. thoracica interna	376
6.2.8.3	Vena jugularis interna	376
	Extrakraniálne prítoky v. jugularis interna	376
	V. facialis	376
	V. retromandibularis	376
	V. temporalis superficialis	377
	V. maxillaris	377
	Plexus pterygoideus	377
	V. auricularis posterior	378
	V. occipitalis	379
	Intrakraniálne prítoky vena jugularis interna	379
	Sinus durae matris	379
	Sinus sagittalis superior	380
	Sinus sagittalis inferior	380
	Sinus rectus	380
	Sinus occipitalis	380
	Sinus transversus (dexter et sinister)	380
	Sinus sigmoideus	380
	Confluens sinuum	381
	Sinus cavernosus (dexter et sinister)	381
	Sinus petrosus superior (dexter et sinister)	381
	Sinus petrosus inferior (dexter et sinister)	381
	Sinus sphenoparietalis (dexter et sinister)	381
	Plexus basilaris	381
	Venae emissariae	381
	V. emissaria parietalis	381
	V. emissaria mastoidea	382
	V. emissaria condylaris	382
	V. emissaria occipitalis	382
	Plexus venosus canalis nervi hypoglossi	382
	Plexus venosus foraminis ovalis	383

Plexus venosus caroticus internus	383
Venae dipolicae	383
V. diploica frontalis	383
V. diploica temporalis anterior	383
V. diploica occipitalis	383
Venae meningae	383
Venae encephali	383
Venae superficiales cerebri	383
Venae profundae cerebri	383
6.2.8.4 Venae superficiales colli	384
V. jugularis externa	384
V. jugularis anterior	384
6.2.8.5 Venae membri superioris	384
Venae superficiales membri superioris	385
V. cephalica	385
V. basilica	385
Venae profundae membri superioris	386
6.2.8.6 Vena azygos	386
V. hemiazygos	388
Kavo-kaválne spojky	388
Venae columnae vertebralis	388
6.2.8.7 Vena cava inferior	388
Parietálne prítoky v. cava inferior	389
Vv. phrenicae inferiores	389
Vv. lumbales	390
Viscerálne prítoky v. cava inferior	390
Vv. testiculares	390
Vv. ovaricae	390
Vv. renales	390
V. suprarenalis dextra	390
Vv. hepaticae	390
Koreňové prítoky v. cava inferior	390
Vena iliaca communis	390
V. iliaca interna	390
V. iliaca externa	391
6.2.8.8 Venae membri inferioris	391
Venae superficiales membri inferioris	391
V. saphena magna	391
V. saphena parva	391
Venae profundae membri inferioris	392
6.2.8.9 Vena portae hepatis	393
Portokaválne anastomózy	393
7. Systema lymphoideum (miazgová sústava)	395
7.1 Stavba miazgovej sústavy	396
7.1.1 Miazgové cievy (vasa lymphatica)	397
7.1.2 Miazga (lympa)	400
7.1.3 Miazgové uzliny (nodi lymphoidei, nodi lymphatici)	401
Cievne zásobenie miazgovej uzliny	402
Funkcia miazgových uzlín	403
Hemolymfatické uzliny	403
7.2 Lymfatické tkanivo v orgánoch	403
7.2.1 Tonsillae (mandle)	403
7.2.2 Lymfoidné tkanivo v črevách	404
7.3 Thymus (detská žľaza)	404
Stavba detskej žľazy	404
Cievne a nervové zásobenie detskej žľazy	405
Topografické vzťahy detskej žľazy	405
Vývoj detskej žľazy	406

Funkcia detskej žľazy	406
7.4 Splen (lien, slezina)	406
Stavba sleziny	408
Krvný obeh sleziny	409
Funkcia sleziny	409
Cievne zásobenie sleziny	410
Vývoj a variácie sleziny	410
7.5 Monocyto-makrofágový systém	410
7.6 Hlavné miazgové cievy	410
7.6.1 Ductus thoracicus (hrudníkový miazgovod)	410
7.6.2 Ductus lymphaticus dexter (pravý miazgovod)	413
7.6.3 Variácie hlavných miazgových kmeňov	413
7.7 Miazgové cievy a uzliny jednotlivých topografických oblastí	413
7.7.1 Miazgové cievy a uzliny hlavy	413
7.7.2 Miazgové cievy a uzliny krku	415
Nodi lymphoidei cervicales laterales	415
Nodi lymphoidei cervicales anteriores	417
7.7.3 Miazgové cievy a uzliny hornej končatiny	417
Regionálne uzliny hornej končatiny	419
7.7.4 Miazgové cievy a uzliny hrudníka	422
Miazgový systém mliečnej žľazy a prsník	422
Miazgové uzliny orgánov mediastína	422
Miazgový systém pľúc	423
Miazgový systém srdca	426
7.7.5 Miazgové cievy a uzliny panvy a brucha	426
Miazgové cievy a uzliny pohlavných orgánov ženy	429
Miazgové cievy a uzliny pohlavných orgánov muža	430
Miazgové cievy a uzliny nepárových brušných orgánov	432
Miazgové cievy a uzliny stien trupu	436
7.7.6 Miazgové cievy a uzliny dolnej končatiny	437
8. Systema respiratorium (dýchacia sústava)	443
8.1 Nasus (nos)	444
Cievy	446
Nervy	446
8.2 Cavitas nasi (nosová dutina)	446
8.2.1 Vestibulum nasi (predsieň nosovej dutiny)	447
8.2.2 Cavitas nasi propria (vlastná nosová dutina)	447
Cievy	452
Nervy	453
8.3 Pharynx (hltan)	453
8.4 Larynx (hrtan)	454
8.4.1 Nepárové chrupavky hrtana	455
Cartilago thyroidea	455
Cartilago cricoidea	456
Cartilago epiglottica	456
8.4.2 Párové chrupavky hrtana	457
Cartilagines arytenoideae	457
Cartilagines corniculatae	457
Cartilagines cuneiformes	457
Cartilagines sesamoideae	457
Cartilagines triticae	458
8.4.3 Dôležité väzy laryngu	458
8.4.4 Svaly laryngu	458
8.4.5 Cavitas laryngis (dutina hrtana)	459
8.4.6 Fonácia (tvorba hlasu)	460
8.4.7 Cievy a nervy laryngu	461

8.5	Trachea (priedušnica)	461
	Cievy	463
	Nervy	463
8.6	Bronchi (priedušky)	463
	Cievy	465
	Nervy	465
8.7	Pulmones (pľúca)	465
	8.7.1 Intrapulmonálne dýchacie cesty	467
	Cievy	469
	Nervy	471
	8.7.2 Ochrana dýchacích ciest a pľúc pred kontamináciou vdýchnutými látkami a časticami ..	471
8.8	Pleura (popľúcnica a pohrudnica)	474
8.9	Hranice pľúc a pohrudnice a ich priemet na stenu hrudníka	475
	Hranice pľúc	475
	Hranice pohrudnice	475
8.10	Mechanika dýchania	476
8.11	Mediastinum (medzihrudie)	479
	Hranice	479
	Literatúra	480
Index	.....	481